

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4101-008-03/2014
P/14/056

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/056 – Organizacja i utrzymanie kąpielisk oraz miejsc wykorzystywanych do kąpeli
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Jerzy Wasilewski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 90577 z dnia 06.06.2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Drawsku Pomorskim, 78-500 Drawsko Pomorskie ul. Sobieskiego 1 (dalej: „PSSE”), Regon 330927388-00024
Kierownik jednostki kontrolowanej	Przemysław Szymczak, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim i jednocześnie Dyrektor Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Drawsku Pomorskim od 1 stycznia 2003 r. (dalej: „PPIS” lub „Dyrektor”). (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

PPIS prawidłowo realizował obowiązki określone w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne² w zakresie nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpeli oraz obowiązki informacyjne i sprawozdawcze z tym związane.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły pobierania prób wody z kąpielisk do badań w innych dniach niż określone w uzgodnionych harmonogramach, niedokonania ocen sezonowych kąpielisk w formie opisowej, niewyegzekwowania obowiązku od organizatora kąpieliska nałożonego w decyzji o zakazie kąpeli oraz przeprowadzenia badania wody w trakcie sezonu kąpielowego od organizatorów miejsc wykorzystywanych do kąpeli.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Sprawowanie nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpeli.

Opis stanu faktycznego

1.1. PPIS sprawuje nadzór sanitarny na terenie powiatu drawskiego obejmującego 6 gmin: Czaplnek, Drawsko Pomorskie, Kalisz Pomorski, Ostrowice, Wierzchowo i Złocieniec. Jeziora i rzeki na terenie powiatu drawskiego należą do obszaru wodnego zarządzanego przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Na terenie powiatu drawskiego nie było wód granicznych i morskich.

W sezonach kąpielowych 2012, 2013 i 2014 w powiecie drawskim były zorganizowane przez gminy i funkcjonowały 3 kąpieliska śródlądowe, z tego na

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. z 2012 r., poz. 145 ze zm., zwanej dalej „Prawem wodnym”.

terenie gminy Czaplonek 1 kąpielisko nad jeziorem Drawsko w Czaplunku (miejskie kąpielisko „Czaplonek”) i na terenie gminy Złocieniec 2 kąpieliska nad jeziorem Siecino w Cieszynie (kąpielisko „Gęsia Łączka” i kąpielisko „Wyspa Ostrów”),
(dowód; akta kontroli str. 5, 43-46, 49-50)

W powiecie drawskim, według danych PSSE na dzień 4.07.2014 r. zorganizowano i funkcjonowały śródlądowe miejsca wykorzystywane do kąpiei w sezonach kąpielowych w liczbie:

- 9 w 2012 r. , w tym 5 w gm. Czaplonek, 1 w gm. Złocieniec, 1 w gm. Drawsko Pom., 1 w gm. Kalisz Pom. i 1 w gm. Wierzchowo,
- 8 w 2013 r., w tym 4 w gm. Czaplonek, 1 w gm. Drawsko Pom., 1 w gm. Złocieniec, 1 w gm. Kalisz Pom. i 1 w gm. Wierzchowo,
- 9 w 2014 r., w tym 5 w gm. Czaplonek, 2 w gm. Drawsko Pom., 1 w gm. Wierzchowo i 1 w gm. Kalisz Pom.

(dowód: akta kontroli str. 5)

Na terenie działania PSSE funkcjonowało 5 miejsc wykorzystywanych do kąpiei we wszystkich sezonach kąpielowych:

- „Czaplino” nad jez. Czaplino w Czaplunku, organizator Gmina Czaplonek,
- „Kusy Dwór” nad jez. Drawsko w Czaplunku, organizator podmiot gospodarczy,
- „Stare Kaleńsko” nad jeziorem Kaleńskim w Starym Kaleńsku gm. Czaplonek, organizator podmiot gospodarczy,
- „Okra” nad jez. Okra w Drawsku Pom., organizator Gmina Drawsko Pomorskie,
- „Bobrowo” nad jez. Bobrowo Wielkie w Kaliszu Pomorskim, organizator Gmina Kalisz Pomorski.

Ponadto:

a) w sezonie kąpielowych 2012 funkcjonowały miejsca wykorzystywane do kąpiei:

- „Omega” nad jez. Drawsko w Czaplunku, organizator podmiot gospodarczy,
- „Żabino” na jez. Dramienko w Żabnie, organizator Gmina Wierzchowo,
- „Nad srebrnym” nad jez. Żerdno w Starym Drawsku gm. Czaplonek, organizator podmiot gospodarczy,
- „Zatonie” nad jez. Lubie w Gudowie gm. Drawsko Pomorskie, organizator stowarzyszenie chrześcijańskie

b) w sezonie kąpielowym 2013:

- „Omega” nad jez. Drawsko w Czaplunku, organizator podmiot gospodarczy,
- „Żabino” na jez. Dramienko w Żabnie, organizator Gmina Wierzchowo,
- „Zatonie” nad jez. Lubie w Gudowie gm. Drawsko Pomorskie, organizator stowarzyszenie chrześcijańskie

c) w sezonie kąpielowym 2014:

- „Gudowo” nad jez. Lubie w Gudowie, organizator Gmina Drawsko Pomorskie
- „Drawtur” nad jez. Drawsko w Czaplunku, organizator podmiot gospodarczy,
- „Giżyno” nad jez. Giżyno w Giżynie, organizator Gmina Kalisz Pomorski.
- „Nad srebrnym” nad jez. Żerdno w Starym Drawsku gm. Czaplonek, organizator podmiot gospodarczy.

(dowód: akta kontroli str. 83-87)

Leszek Andrukaniec – Kierownik Oddziału Nadzoru Sanitarnego w Sekcji Higieny Komunalnej PSSE w sprawie większej ilości zorganizowanych miejsc do kąpiei niż kąpielisk wyjaśnił: „W moim przekonaniu powodem była/jest obawa organizatorów co do możliwości spełnienia wszystkich wymogów określonych w przepisach oraz wynikających z tego koniecznych do poniesienia kosztów. Powodem może być

również dużo prostsza procedura organizacji miejsca wykorzystywanego do kąpielii w stosunku do organizacji kąpieliska.”

(dowód: akta kontroli str. 66)

Gminy były organizatorami 5 miejsc wykorzystywanych do kąpielii w sezonie kąpielowym 2012 r. i 2014 r. oraz 4 w sezonie kąpielowym 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 83-87)

Dyrektor w sprawie funkcjonujących na terenie powiatu drawskiego miejsc wykorzystywanych do kąpielii wyjaśnił: *„(...) wiedzę na temat ilości miejsc wykorzystywanych do kąpielii uzyskuje w drodze zgłoszeń od ich organizatorów. W myśl art. 34f ustawy Prawo wodne właściwy wójt lub burmistrz przekazuje jedynie informację o liczbie kąpielisk znajdujących się na terenie gminy bez obowiązku powiadamiania o liczbie miejsc wykorzystywanych do kąpielii. Mając jednak na względzie konieczność uzupełnienia informacji o funkcjonujących na naszym terenie miejscach wykorzystywanych do kąpielii ustalono, że przed każdym sezonem PPIS w Drawsku Pom. wystąpi do samorządów gminnych oraz potencjalnych organizatorów z prośbą o podanie informacji o planowanym uruchomieniu działalności w tym zakresie.”*

(dowód: akta kontroli str. 137)

1.2. W latach 2012-2014 projekty uchwał w sprawie sezonu kąpielowego i wykazu kąpielisk do zaopiniowania przesłali burmistrzowie Złocieńca i Czaplinka.

Gmina Czaplina w latach 2012-2014 przesyłała do zaopiniowania projekty uchwał w sprawie sezonu kąpielowego i wykazu kąpielisk, które wpłynęły do PSSE odpowiednio w dniach 12.04.2012 r., 09.04.2013 r. i 10.04.2014 r. wraz z mapką geodezyjną z zaznaczonym kąpieliskiem. PPIS zaopiniował pozytywnie bez uwag przesłane projekty uchwał o czym poinformował Burmistrza pismami z dnia odpowiednio w dniu 12.04.2012 r., 30.04.2013 r. i 17.04.2014 r.

Gmina Złocieniec w latach 2012-2014 przesyłała do zaopiniowania projekty uchwał w sprawie sezonu kąpielowego i wykazu kąpielisk, które wpłynęły do PSSE odpowiednio w dniach 11.04.2012 r., 12.04.2013 r. i 14.04.2014 r. wraz z mapkami geodezyjnymi z zaznaczonymi 2 kąpieliskami. PPIS zaopiniował pozytywnie bez uwag przesłane projekty uchwał o czym poinformował Burmistrza pismami z dnia odpowiednio w dniu 17.04.2012 r., 30.04.2013 r. i 17.04.2014 r.

Burmistrzowie Złocieńca i Czaplina do pism w sprawie zaopiniowania projektów uchwał w sprawie sezonu kąpielowego i wykazu kąpielisk śródlądowych w 2012 r., 2013 r. i 2014 r., nie załączali kompletu dokumentów o których mowa w art. 34a Prawa wodnego, w tym wniosków organizatorów.

Burmistrzowie 2 gmin na których funkcjonowały kąpieliska stosownie uchwały rad gmin przesłali do PSSE:

- Gmina Czaplina - 14.06.2012 r. sezon od 22.06. do 31.08.2012 r., 06.06.2013 r. sezon od 24.06. do 31.08.2013 r. i 09.06.2014 r. sezon od 23.06. do 31.08.2014 r. We wszystkich sezonach w wykazie ujęto 1 kąpielisko „Czaplina”.
- Gmina Złocieniec - 06.06.2012 r. sezon od 01.07. do 31.08.2012 r., 21.06.2013 r. sezon od 01.07. do 31.08.2013 r. i 06.06. 2014 r. sezon od 23.06. do 31.08.2014 r. We wszystkich sezonach wykaz obejmował 2 kąpieliska „Gęsia Łączkę” i „Wyspę Ostrów”.

(dowód: akta kontroli str. 5, 68-71)

Dyrektor w sprawie niezłączenia wniosków organizatorów kąpielisk do przesłanych projektów uchwał do zaopiniowania wyjaśnił:

„(...) Kąpieliska o których mowa są tworzone na naszym terenie w okresie od kilkunastu lat niezmiennie na tych samych akwenach i miejscach, a PPIS w Drawsku Pom. jest w posiadaniu pełnej dokumentacji wraz z opisem lokalizacji i aktualnym profilem wody w których zawarte są szczegółowe dane opisujące

przedmiotowe kąpieliska. Nie zachodziła więc konieczność ich uzupełnienia i aktualizacji.”

(dowód: akta kontroli str. 138)

1.3. Burmistrzowie gmin na których terenie zorganizowano kąpieliska w badanym okresie, przekazując do PSSE uchwały w sprawie sezonu kąpielowego i wykazy kąpielisk, przesyłali uzgodnione harmonogramy pobrania próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej:

Kąpielisko „Czaplinek” 9 i 23 lipca oraz 7 i 20 sierpnia 2012 r., 9 i 23 lipca oraz 7 i 20 sierpnia 2013 r., 8 i 22 lipca oraz 5 i 19 sierpnia 2014 r.,

Kąpielisko „Gęsia Łączka” i „Wyspa Ostrów”: 9 i 23 lipca oraz 7 i 20 sierpnia 2012 r., 9 i 20 lipca oraz 7 i 20 sierpnia 2013 r., 10 i 24 lipca oraz 7 i 21 sierpnia 2014 r.

Analiza przedłożonych wyników badań wykazała, że w ramach kontroli wewnętrznej na zlecenie organizatorów kąpielisk PSSE pobierał 2 próbki wody z prawej i lewej strony kąpieliska:

„Czaplinek” w dniach 9 i 23 lipca oraz 7 i 20 sierpnia 2012 r., 9 i 24 lipca oraz 6 i 21 sierpnia 2013 r. i w dniu 8 lipca w 2014 r.,

„Gęsia Łączka” i „Wyspa Ostrów” w dniach 10 i 24 lipca oraz 6 i 21 sierpnia 2012 r., 9 i 24 lipca oraz 6 i 21 sierpnia 2013 r. i w dniu 8 lipca w 2014 r.

Próbki wód z kąpieliska „Gęsia Łączka” i „Wyspa Ostrów” w dniu 10 i 24 lipca 2012 r. zostały pobrane o dzień później, a pobrane w dniu 6 sierpnia 2012 r. dzień wcześniej niż ustalono w harmonogramie na 2012 r.

Próbki wód z kąpieliska „Gęsia Łączka” „Wyspa Ostrów” i „Czaplinek” w dniu 23 lipca i 21 sierpnia 2013 r. zostały pobrane o dzień później, a pobrane w dniu 6 sierpnia 2013 r. dzień wcześniej niż ustalono w harmonogramie na 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 5, 36-42,107)

W okresie 2012-2014 (do 15 lipca) PSSE pobrała 27 razy próbki wody z kąpielisk w ramach kontroli wewnętrznej i po otrzymaniu wyników badań:

- w 24 przypadkach stwierdzono, że jakość wody w pobranych próbkach odpowiadała wymogom określonym w § 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpiel³ i nadawała się do kąpiel,
- w 3 przypadkach stwierdzono pogorszenie jakości wody w próbkach pobranych w dniu 9.07.2012 r. z kąpieliska „Czaplinek” oraz w dniu 6.08.2012 r. i 11.07.2014 r. z kąpieliska „Gęsia Łączka”, co skutkowało czasowym zamknięciem tych kąpielisk. Działania PPIS z tym związane opisano w punkcie 2.2 niniejszego wystąpienia.

1.4. Organizatorzy kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpiel w latach 2012-2014 zlecali przeprowadzanie badania jakości wód pobranych w kąpieliskach lub miejscach do kąpiel wyłącznie laboratoriom funkcjonującym przy PSSE z terenu województwa zachodniopomorskiego.

(dowód: akta kontroli str. 5, 67)

PPIS w badanym okresie nie przeprowadzał kontroli urzędowych w miejscach wykorzystywanych do kąpiel, o których mowa odpowiednio w art. 34d ust. 6 *Prawa wodnego*.

(dowód: akta kontroli str. 110)

PPIS w sprawie nieprzeprowadzania kontroli urzędowej w miejscach wykorzystywanych do kąpiel wyjaśnił: „Kontroli urzędowej jakości wody nie

³ Dz. U. z 2011 r. Nr 86, poz. 478, zwanego dalej „rozp. MZ o nadzorze”

wykonywano ponieważ żadne z wcześniejszych badań nie wykazywało niewłaściwej jakości wody, a więc nie zachodziły przesłanki określone w art. 34 ust. 6 Prawa wodnego.”

(dowód: akta kontroli str.112)

W latach 2012-2014 (I półrocze) we wszystkich kąpieliskach funkcjonujących na terenie powiatu drawskiego PSSE w ramach kontroli urzędowej przeprowadzała badania jakości wód przed sezonem kąpielowym. Próbkę do badań wody pobrano w kąpielisku:

„Czaplinek” - 12 czerwca 2012 r, 11 czerwca 2013 r. i 10 czerwca 2014 r.

„Gęsia Łączka” - 20 czerwca 2012 r., 11 czerwca 2013 r., i 10 czerwca 2014 r.

„Wyspa Ostrów” - 18 czerwca 2012 r., 11 czerwca 2013 r, i 10 czerwca 2014 r.

Woda z ww. kąpielisk pobrana do badań przed sezonami kąpielowymi spełniała wymogi § 2 i § 3 rozp. MZ o nadzorze i była przydatna do kąpeli.

(dowód: akta kontroli str. 107)

Przepis art. 34d ust. 1 Prawa wodnego nakłada na organizatora miejsca wykorzystywanego do kąpeli wykonania badania jakości wody nie wcześniej niż 14 dni przed dniem rozpoczęcia jego funkcjonowania oraz przynajmniej raz w trakcie jego funkcjonowania.

PSSE badania jakości wody z miejsc wykorzystywanych do kąpeli przeprowadzała po ich zgłoszeniu i zleceniu badań przez organizatorów. Do badań pobierane były próbki wody z prawej i lewej strony miejsca wykorzystywanego do kąpeli.

W 2012 r. dla 9 funkcjonujących miejsc do kąpeli, PSSE przeprowadził jedno badanie w okresie od 4 czerwca do 3 lipca 2012 r., a dla 2 miejsc „Bobrowo” i „Nad srebrnym” wykonał drugie badanie w trakcie sezonu kąpielowego.

W 2013 r. dla 8 funkcjonujących miejsc do kąpeli, PSSE przeprowadził jedno badanie w okresie od 10 czerwca do 1 lipca 2012 r., a dla 5 miejsc „Kusy Dwór”, „Czaplinek”, „Okra”, „Żabino” i „Bobrowo” wykonał także drugie badanie w trakcie ich funkcjonowania, tj. w okresie od 24 lipca do 5 sierpnia 2013 r.

W 2014 r. (do 18 lipca) dla 9 funkcjonujących miejsc do kąpeli, PSSE przeprowadził jedno badanie w okresie od 10 czerwca do 1 lipca 2014 r.

Wszystkie wykonane w okresie 2012-2014 badania wody pobranej z ww. miejsc do kąpeli wykazały, że woda spełniała wymogi § 2 i § 3 rozp. MZ o nadzorze i była przydatna do kąpeli.

(dowód: akta kontroli str. 83-87, 108-109)

1.5. Przepisy § 6 rozp. MZ o nadzorze obligowały PPIS do dokonywania oceny jakości wody w kąpieliskach na podstawie badań jakości przeprowadzanych w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej: bieżącej w celu określenia przydatności wody do kąpeli; sezonowej dla określenia jakości wody w całym minionym sezonie oraz czteroletniej obejmującej ocenę ostatnich 4 sezonów kąpielowych.

Z przedłożonych dokumentów wynikało, że PPIS dokonał:

- oceny bieżącej po każdym badaniu próbek wody kąpieliska pobranej do badań przed sezonem i w czasie trwania sezonu oraz informował pisemnie i drogą elektroniczną o przydatności lub nieprzydatności wody do kąpeli organizatora, burmistrza oraz ZPWIS,
- ocen sezonowych dla 3 kąpielisk w dniu 30.12.2011 r., 28.12.2012 r. i 10.12.2013 r. oraz oceny czteroletniej za lata 2007-2010, 2008-2011, 2009-2012 i 2010-2013, co potwierdzały pisma i maile przesłane do organizatorów kąpielisk zawierających dane niezbędne do sporządzenia profilu wody w układzie tabelarycznej, w tym o jakości wody.

Według ocen sezonowych oraz czteroletnich jakość woda we wszystkich 3 kąpieliskach była doskonała.

(dowód: akta kontroli str. 72-79, 120-121)

Ocena sezonowa i czteroletnia była przedstawiana w formie tabelarycznej i przesyłana do ZPWIS. Wyniki ocen wody kąpielisk były przekazywane organizatorom w celu sporządzenia profilu wody kąpieliska. Ocena wód kąpielisk sezonowa i czteroletnia zostały przeprowadzone zgodnie z wymaganiami określonymi w załącznikach do *rozp. MZ o nadzorze* i wytycznymi ZPWIS.

W sezonie kąpielowym 2012 i 2013 ocena jakości wody w kąpieliskach na terenie powiatu drawskiego nie była prowadzona w formie opisowej, wbrew wymogom § 6 pkt 2 *rozp. MZ o nadzorze*.

(dowód: akta kontroli str.123)

1.6. Nadzorem sanitarnym m.in. nad kąpieliskami, miejscami wykorzystywanymi do kąpiel i basenami zajmowała się Sekcja Higieny Komunalnej PSSE, w której zatrudnione były na etatach 3 osoby. Do 31.01.2013 r. w strukturze PSSE funkcjonowało Laboratorium Higieny Komunalnej, które wykonywało m.in. badania jakości próbek wód kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpiel. W latach 2013 - 2014 pracownicy PSSE pobierali próbki wód z kąpielisk i miejsc do kąpiel i przekazywali je do badań laboratoriom PSSE w Szczecinku lub Szczecinie.

(dowód: akta kontroli str. 3-4, 36-42, 80-87)

Dyrektor w sprawie posiadanych zasobów kadrowych i sprzętowych PSSE dla potrzeb wykonywania nadzoru nad kąpieliskami i miejscami wykorzystywanymi do kąpiel, wyjaśnił: *„Zasoby kadrowe sekcji higieny PSSE w Drawsku Pom. zabezpieczają realizację statutowych zadań związanych z nadzorem nad warunkami kąpiel włącznie. W najbliższym czasie konieczna będzie wymiana zdekapitalizowanego taboru transportowego, co jest warunkiem niezbędnym do sprawnej realizacji zadań związanych z pracą w terenie, a więc również w nadzorze nad warunkami kąpiel.”*

(dowód: akta kontroli str. 113)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Ustalone
nieprawidłowości

1. Próbki wód do badań pobrane w ramach kontroli wewnętrznej z 2 kąpielisk⁴ w dniu 10 i 24 lipca 2012 r. zostały pobrane o dzień później, a pobrane w dniu 6 sierpnia 2012 r. dzień wcześniej niż ustalono w harmonogramie na 2012 r. Próbki wód pobranych z 3 kąpielisk w dniu 23 lipca i 21 sierpnia 2013 r. zostały pobrane o dzień później, a pobrane w dniu 6 sierpnia 2013 r. dzień wcześniej niż ustalono w harmonogramie na 2013 r., co stanowiło naruszenie art. 163a ust. 1 Prawa wodnego.

(dowód: akta kontroli str. 36-42, 110)

PPIS w sprawie niepobierania próbek wód w kąpieliskach w 2012 i 2013 roku w dniach określonych w uzgodnionych harmonogramach, wyjaśnił: *„Jednodniowe przesunięcia w datach poboru prób w stosunku do harmonogramu wynikały z przyczyn organizacyjnych, ale nie naruszyło to obowiązków określonych w art. 163a ust. 1 ustawie Prawo wodne dotyczących maksymalnych okresów czasowych między badaniami.”*

(dowód: akta kontroli str.112)

2. Dokonane przez PPIS oceny sezonowe jakości wody kąpielisk w 2012 i 2013 roku nie były sporządzone w formie opisowej, wbrew wymogom § 6 pkt 2 *rozp. MZ o nadzorze*.

⁴ „Gęsia Łączka” i „Wyspa Ostrów”

(dowód: akta kontroli str. 123, 166)

PPIS w powyższej wyjaśnił: *"W ramach sprawowanego nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli wykonano i udokumentowano wszystkie czynności obejmujące środki zarządzania w rozumieniu § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia. Niespełnienie wymogów § 6 pkt 2 cytowanego przepisu było oczywistym uchybieniem formalnym, które zostanie usunięte w toku bieżącej pracy."*

(dowód: akta kontroli str. 167)

3. PPIS nie wyegzekwował od organizatorów miejsc wykorzystywanych do kąpieli przeprowadzenia badania jakości wody w trakcie sezonu kąpielowego 2012 i 2013. Dotyczyło to 7 organizatorów w 2012 r. i 3 w 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 83-87, 108-109)

Dyrektor w sprawie niewyegzekwowania od organizatorów miejsc wykorzystywanych do kąpieli badań w trakcie sezonu kąpielowego w latach 2012 i 2013 wyjaśnił: *"Sytuacja taka spowodowana była faktem, że dla miejsc wykorzystywanych do kąpieli nie tworzono harmonogramów poboru wody w ramach kontroli wewnętrznej ponieważ nie ma takiego prawnego obowiązku. Utrudniało to bieżące monitorowanie realizacji badań, a braki w ilościach badań można było stwierdzić po zakończeniu sezonu kąpielowego. Stało się to podstawą do szczegółowego analizowania realizacji obowiązku badań w roku bieżącym i latach następujących w celu zapobieżenia podobnym sytuacjom."*

(dowód: akta kontroli str. 137)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Współpraca z organami wykonawczymi gmin oraz organizatorami kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli, w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osób przebywających na terenie tych obiektów wodnych

2.1. Współpraca z organami gmin obejmowała opiniowanie projektów uchwał rad gmin, uzgadnianie harmonogramów poboru prób i ich wykonywanie, przekazywanie będących w posiadaniu PSSE informacji na temat kąpielisk do uzupełnienia profilu kąpieliska jak też merytoryczną pomoc w organizacji i prowadzeniu kąpielisk. Organizatorom nie będącym organami gmin udzielano merytorycznej pomocy w organizacji miejsc oraz w prowadzeniu kontroli wewnętrznej jakości wody z wydawaniem bieżących ocen.

(dowód: akta kontroli str. 67)

2.2. W latach 2012-2014 (I półrocze) PPIS nie stwierdził przypadku nieodpowiedniej jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpieli, natomiast stwierdził 2 przypadki nieodpowiedniej jakości wody w sezonie kąpielowym 2012 r. w następujących kąpieliskach:

- w kąpielisku nad jeziorem Drawsko w Czaplunku gm. Czaplunek

Zgodnie z harmonogramem poboru wody w ramach kontroli wewnętrznej pobrano w dniu 9.07.2012 r. próbki wody z 2 punktów (prawa i lewa strona). Badanie wody z prawej strony kąpieliska wykazało liczbę *Escherichia coli* 1.421 w 100 ml (jtk) przy normie dopuszczalnej 1.000. W dniu 9.07.2012 r. PPIS wydał decyzję znak PSSE-N.HK-4110/1-1/12 o wprowadzeniu w trybie natychmiastowym zakazu kąpieli (pkt 1 decyzji), zobowiązując organizatora kąpieliska do oznakowania kąpieliska i upowszechnienia informacji o zakazie (pkt 2), ustalenia przyczyn zanieczyszczenia i podjęcia działań dla ochrony zdrowia

Opis stanu
faktycznego

ludzi i poprawy jakości wody (pkt. 3) oraz nakazał pobranie dodatkowych próbek wody w kąpielisku w ciągu 7 dni po ustaniu zanieczyszczenia (pkt 4), powiadomił organizatora kąpieliska (Burmistrza Czaplinka), Starostę Drawskiego oraz ZPWIS, który w dniu 10.07.2012 r. wydał komunikat nr 10/2012 r. o wprowadzeniu zakazu kąpieli.

Badanie wód kąpieliska w próbkach pobranych w dniu następnym po wydaniu decyzji o zakazie kąpieli, tj. w dniu 10.07.2012 r. wykazało poziom bakterii *Escherichia coli* nie większy niż 10. W dniu 10.07.2012 r. PPIS wydał decyzję znak PSSE-N.HK-4110/1-2/12 uchylającą pkt 1 i 2 decyzji z dnia 09.07.2012 r. o zakazie kąpieli oraz utrzymującą pkt 3 i 4 ww. decyzji dotyczących pobrania dodatkowych próbek wody w terminie 7 dni oraz ustalenia przyczyny zanieczyszczeń oraz działań poprawiających stan wody w kąpielisku,

Następne pobranie próbek do badania jakości wody w kąpielisku miało miejsce w dniu 23.07.2012 r., tj. w terminie określonym w uzgodnionym harmonogramie i po 13 dniach od wydania decyzji o uchyleniu zakazu kąpieli. Nie przedłożono kontrolerowi NIK pisemnej informacji od organizatora kąpieliska o przyczynach powstania zanieczyszczenia.

(dowód: akta kontroli str. 6-20)

- w kąpielisku „Gęsia Łączka” nad jeziorem Siecino w Cieszynie gm. Złocieniec.

Zgodnie z harmonogramem poboru wody w ramach kontroli wewnętrznej pobrano w dniu 6.08.2012 r. próbki wody z 2 punktów (prawa i lewa strona). Badanie wody w obu próbkach wykazało odpowiednio 2.014 i 1935 bakterii *Escherichia coli* w 100 ml (jtk) przy normie dopuszczalnej 1.000. W dniu 7.08.2012 r. PPIS wydał decyzję znak PSSE-N.HK-4110/2-1/12 o wprowadzeniu w trybie natychmiastowym zakazu kąpieli (pkt 1 decyzji), zobowiązującej organizatora kąpieliska oznakowania kąpieliska i upowszechnienia zakazu (pkt 2), ustalenia przyczyn zanieczyszczenia i podjęcia działań dla ochrony zdrowia ludzi i poprawy jakości wody (pkt. 3) oraz nakazał pobranie dodatkowych próbek wody w kąpielisku w ciągu 7 dni po ustaniu zanieczyszczenia (pkt 4), powiadomił organizatora kąpieliska (OSiR Złocieniec), Burmistrza Złocieńca, Starostę Drawskiego oraz ZPWIS, który w dniu 18.08.2012 r. wydał komunikat nr 13/2012 o wprowadzeniu zakazu kąpieli.

Badanie wód kąpieliska w dniu 08.08.2012 r. w próbkach pobranych z dwóch stron kąpieliska wykazało poziom bakterii *Escherichia coli* odpowiednio 52 i 75. W dniu 08.08.2012 r. PPIS wydał decyzję znak PSSE-N.HK-4110/2-2/12 uchylającą pkt 1 i 2 decyzji z dnia 07.08.2012 r. o zakazie kąpieli oraz utrzymującą w pkt 3 i 4 ww. decyzji dotyczących pobrania dodatkowych próbek wody w terminie 7 dni oraz ustalenia przyczyny zanieczyszczeń oraz działań poprawiających stan wody w kąpielisku,

Następne pobranie próbek do badania jakości wody w kąpielisku miało miejsce w dniu 13.08.2012 r., tj. 5 dni po wydaniu decyzji uchylającej zakaz. Badanie wykazało liczbę bakterii *Escherichia coli* na poziomie 10 w obu próbkach. Nie przedłożono kontrolerowi NIK pisemnej informacji od organizatora kąpieliska o przyczynach powstania zanieczyszczenia.

(dowód: akta kontroli str. 21-35)

Leszek Andrukaniec – kierownik Oddziału Nadzoru Sanitarnego w PSSE w złożonych wyjaśnieniach w sprawie przyczyn zanieczyszczenia wód w 2012 r. wód kąpielisk nad jeziorem Drawsko i Siecino wskazał, że: „*W przypadku wprowadzenia obu krótkotrwałych zakazów kąpieli za przyczynę wystąpienia pogorszenia jakości wody uznano utrzymywanie się przez dłuższy okres wysokich temperatur powietrza oraz bezwietrzną pogodę. Zmiana aury z wystąpieniem opadów deszczu i burz z silnym wiatrem spowodowała poprawę jakości wody do*

właściwego stanu co potwierdzono powtórными badaniami. Innych przyczyn zaistniałej sytuacji nie stwierdzono.”

(dowód: akta kontroli str. 67)

2.3. W sezonie kąpielowym 2014, PPIS stwierdził nieodpowiednią jakość wody w kąpielisku „Gęsia Łączka” nad jeziorem Siecino w Cieszynie gm. Złocieniec. W próbach wody pobranych w dniu 8.07.2014 r. z 2 punktów (prawa i lewa strona) zgodnie z harmonogramem kontroli wewnętrznej. Badanie wody w obu próbkach wykazało odpowiednio 2.929 i 1.120 bakterii *Escherichia coli* w 100 ml (jtk) przy normie dopuszczalnej 1.000. W dniu 11.07.2014 r. PPIS wydał decyzję znak PSSE-N.HK-4110/1-1/14 o wprowadzeniu w trybie natychmiastowym zakazu kąpieli pkt 1 decyzji), zobowiązującej organizatora kąpieliska do oznakowania kąpieliska i upowszechnienia zakazu (pkt 2), ustalenia przyczyn zanieczyszczenia i podjęcia działań dla ochrony zdrowia ludzi i poprawy jakości wody (pkt. 3) oraz nakazał pobranie dodatkowych próbek wody w kąpielisku w ciągu 7 dni po ustaniu zanieczyszczenia (pkt 4), powiadomił organizatora kąpieliska, Burmistrza Złocieńca, Starostę Drawskiego oraz ZPWIS.

Badanie wód kąpieliska pobranych do badań w dniu 11.07.2014 r. z dwóch stron kąpieliska wykazało poziom bakterii *Escherichia coli* odpowiednio <15 i <15. W dniu 14.07.2014 r. PPIS wydał decyzję znak PSSE-N.HK-4110/1-2/14 uchylającą pkt 1 i 2 decyzji z dnia 11.07.2014 r. o zakazie kąpieli oraz utrzymującą w pkt 3 i 4 ww. decyzji dotyczących pobrania dodatkowych próbek wody w terminie 7 dni oraz ustalenia przyczyny zanieczyszczeń oraz działań poprawiających stan wody w kąpielisku. PPIS powiadomił organizatora, Burmistrza Złocieńca, Starostwo Powiatowe w Drawsku i ZPWIS. PPIS w dniu 18.07.2014 r. przeprowadził badanie dodatkowe (wynikające z decyzji) na zlecenie organizatora i stwierdził przydatność wody do kąpieli.

(dowód: akta kontroli str. 97-106)

Dyrektor w sprawie wydania ww. decyzji o zakazie kąpieli i o uchyleniu zakazu po trzech dniach od pobrania prób wody wyjaśnił: „PPIS w Drawsku wszystkie decyzje dotyczące wprowadzania zakazu kąpieli lub też uchylenia tego zakazu wystawiał na podstawie otrzymanych wyników badań z laboratoriów, które w roku 2012 otrzymywał w następnym dniu po pobraniu prób, a w latach następnych wyniki otrzymywano w trzeciej dobie po pobraniu prób. Ma to bezpośredni związek z metodyką prowadzonych badań, która uznana za referencyjną pozwala uzyskać wyniki badań mogące stanowić podstawę do wydania decyzji administracyjnej w takim właśnie czasie od pobrania próby wody, tj. w trzeciej dobie.”

(dowód: akta kontroli str. 136-137)

W latach 2012 -2014 (do zakończenia kontroli) PPIS nie nakładał kary grzywny na organizatorów kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli.

(dowód: akta kontroli str. 5)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdził następującą nieprawidłowość:

Ustalone
nieprawidłowości

1. PPIS w pkt. 3 decyzji z dnia 9.07.2012 r. o wprowadzeniu zakazu kąpieli w kąpielisku „Czaplinek” nałożył na organizatora obowiązek pobrania próbek wody kąpieliska do badań w terminie 7 dni od ustania przyczyny zanieczyszczeń. W decyzji z dnia 10.07.2012 r. uchylającej zakaz kąpieli w kąpielisku „Czaplinek” obowiązek ten został utrzymany, a próbki w terminie 7 dni nie zostały pobrane. Pobranie próbek nastąpiło w dniu 23.07.2012 r., tj. w terminie określonym w harmonogramie.

(dowód: akta kontroli str.107, 110)

Dyrektor w sprawie niewyegzekwowania od organizatora kąpieliska obowiązku nałożonego decyzją o zakazie i uchyleniu zakazu odpowiednio z dnia 9 i 10.07.2012 r. wyjaśnił: cyt. „Obowiązek ponownego badania po ustaniu przyczyny wprowadzenia zakazu kąpielii nałożono na organizatora kąpielisk, z którego się nie wywiązał. Niedopatrzeniem PPIS w Drawsku Pom. było brak przymuszenia do wykonywania nałożonego obowiązku, przy czym należy podkreślić, że w tym okresie woda w przedmiotowym kąpielisku spełniała określone (badanie z 10.07.2012 r.) przepisami wymogi, co potwierdziło ponowne, wynikające z harmonogramu badanie z 23.07.2012 r.”

(dowód: akta kontroli str.112)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

3. Wykonywanie obowiązków informacyjnych wobec organów wykonawczych gmin, organizatorów kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpielii.

Opis stanu faktycznego

3.1. PPIS w okresie objętym kontrolą, realizując obowiązek określony w art. 34e ust. 2 *Prawa wodnego*, przekazywał nieodpłatnie organizatorom kąpielisk, pochodzące z kontroli urzędowych oceny jakości wody, oceny sezonowe i czteroletnie o klasyfikacji wody w kąpielisku i inne informacje niezbędne organizatorom do sporządzenia profilu wody w kąpielisku. Orzeczenia o przydatności wody do kąpielii po badaniach ich jakości wykonanych w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej przekazywane były organizatorom niezwłocznie po powzięciu informacji o wyniku badania, tj. w dniu sporządzenia sprawozdania z wyników badań pobranych próbek wody z kąpieliska. Oceny sezonowe i czteroletnie oraz inne dane do sporządzenia profilu wody w kąpielisku przekazywane były na wniosek organizatora.

(dowód: akta kontroli str. 36-42, 72-79, 120-121)

3.2. Po stwierdzeniu braku przydatności wody w 2 kąpieliskach w 2012 r. i w 1 w 2014 r. (co opisano szczegółowo wcześniej w pkt. 2.2. niniejszego wystąpienia) burmistrzowie, organizatorzy tych kąpielisk i ZPWIS byli powiadamiani pisemnie, telefonicznie i drogą elektroniczną w dniu powzięcia przez PPIS informacji o wyniku badania. Komunikat o zakazie był wprowadzany do serwisu kąpielowego w dniu wydania decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 9-13, 24-28, 99-101)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

4. Wykonywanie obowiązków sprawozdawczych wobec wojewódzkiego i Głównego Inspektora Sanitarnego.

Opis stanu faktycznego

4.1. W badanym okresie nie było przypadku zawieszenia przez organizatora kąpieliska harmonogramu poboru wody do badań.

(dowód: akta kontroli str. 122)

4.2. Dane dotyczące kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpielii gromadzone były w teczках dla każdego obiektu (dane do profili, profile wody, wyniki badań w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej, korespondencja z organizatorami i orzeczenia o jakości wody). W wersji elektronicznej przechowywane były dane dotyczące ocen rocznych i czteroletnich, do wprowadzenia do serwisu elektronicznego i wykazy obiektów.

(dowód: akta kontroli str. 113)

Sprawozdawczość bieżąca sporządzana była według terminarza sprawozdań z zakresu nadzoru sanitarnego określanego corocznie przez ZPWIS, w którym ujęte były również zagadnienia dotyczące kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpeli.

Sprawozdania bieżące były przekazywane drogą elektroniczną do ZPWIS, a dane dotyczące kąpielisk również wprowadzane na bieżąco do serwisu kąpieliskowego.

PPIS sporządzał w latach 2012-2014 i przekazywał do ZPWIS m.in. następujące sprawozdania: wykaz kąpielisk (do 25 maja), harmonogramy pobrania próbek (do 20 czerwca), informacje z przebiegu sezonu kąpielowego (do 4 i 31 lipca), ocenę sezonu letniego (do 1 września), kwartalne sprawozdanie z pobranych próbek wody do badań (do 5 dnia miesiąca po kwartale), stanu sanitarnego powiatu (do 14 marca roku następnego).

PPIS przekazywał ZPWIS coroczne sprawozdania (raporty) dotyczące jakości wody w kąpieliskach w formie wypełnionych tabel excel według wzoru nadesłanego przez WSSE w Szczecinie. PPIS przesłał drogą elektroniczną wypełnione tabele za 2012 r. w dniu 07.12.2012 r. i za 2013 r. w dniu 25.11.2013 r.

(dowód: akta kontroli str.122)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵, wnosi o:

1. *Pobieranie próbek wody do badań sanitarnych w dniach określonych w uzgodnionych harmonogramach z organizatorami kąpielisk.*
2. *Egzekwowanie wszystkich obowiązków określonych w decyzjach o zamknięciu kąpieliska od ich organizatorów.*
3. *Prowadzenie ocen sezonowych wód kąpielisk w formie opisowej.*
4. *Podjęcie działań w celu przeprowadzenia badania jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpeli przez ich organizatorów.*

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁵ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 25 sierpnia 2014 r.

Kontroler
Jerzy Wasilewski
Doradca ekonomiczny

.....

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Dyrektor

.....